Solemnitat dels sants Fructuós, Auguri i Eulogi

Catedral de Tarragona, 21 de gener de 2022

Dn 3,14-20.91-92.95, Sl 33,2-9, He 10,32-36, Jn 17,11b-19

Molt estimat degà i membres del Capítol Catedral, estimats preveres i diaques, estimat cor i orquestra. Amics de l'Associació Cultural Sant Fructuós. Estimat poble sant de Déu. Una salutació especial al Dr. Vasile Baltaretu, rector de la Parròquia Ortodoxa Romanesa dels Sants Calínic de Cernica i Fructuós de Tarragona.

Cada 21 de gener l'Església de Tarragona i la resta d'Esglésies particulars que peregrinen a Catalunya, celebren la festa —a casa nostra solemnitat— dels sants màrtirs Fructuós, bisbe, i Auguri i Eulogi, diaques, protomàrtirs d'aquesta terra. Ho sabem prou: La seva història es remunta a la meitat del segle III i la coneixem gràcies a l'existència del document anomenat *Passio Fructuosi* —que en la seva part central acabem de proclamar i que aquest matí, al mateix lloc del martiri, hem llegit solemnement per primer cop després de les restriccions que ens ha imposat la pandèmia—, un text escrit per un cristià culte i amb bona formació teològica, possiblement clergue. Es tracta del document literari martirial més antic de tota la península Ibèrica. Retrobar-nos a l'amfiteatre en el fred matí tarragoní ha resultat realment emocionant i, en certa forma, ha estat com si aquesta mateixa celebració solemne d'ara la comencéssim d'una manera especial pregant i llegint les actes al mateix lloc on els nostres sants van donar la vida per confessar la fe en Jesucrist, l'any 259 de l'era cristiana, tal dia com avui de fa 1.763 anys.

Testimoniar la fe en Jesucrist, vet aquí el sentit literal, teològic i profund del terme *màrtir*. I és aquest mateix significat del terme *màrtir* el que ens uneix espiritualment a tots nosaltres amb els sants tarragonins, perquè tots els cristians tenim, per raó del nostre baptisme i del sagrament de la confirmació, la missió de testimoniar Crist. En els darrers mesos ho he dit a moltes de les nostres parròquies i comunitats en conferir el sagrament de la confirmació: tenim una missió que ens fa a tots iguals, més enllà de les nostres múltiples formes de ser a l'Església; tenim una mateixa missió, que és la de ser testimonis, és a dir màrtirs. I no cal que dramatitzem, ja que ser màrtirs, testimoniar Jesús, rau a no estar disposats a renunciar a la fe i a transmetre-la de generació en generació. I els sants màrtirs, plens de la més excelsa esperança, van fer-ho fins a la fi de les seves vides, una circumstància que malgrat que a nosaltres ens quedi molt lluny, vull recordar que no és estranya a moltes persones cristianes d'arreu del món avui mateix. A aquests màrtirs d'avui també els tenim presents en les nostres pregàries.

Germanes i germans, els màrtirs són antics i també actuals. Al llarg dels segles, milers i milers d'històries concretes d'homes i dones contemporanis han trobat la mort per confessar Crist. Vull recordar amb afecte els nostres màrtirs més recents, sobretot el bisbe Manuel Borràs, bisbe auxiliar de Tarragona, i tots els companys màrtirs de casa nostra, víctimes de la persecució religiosa a l'inici de la Guerra Civil; el Dr. Marià Mullerat, metge d'Arbeca, tots germans nostres i dels quals, certament, ens sentim continuadors en el testimoniatge. I encara, en plena setmana de pregària per a la unitat dels cristians no ens en podem estar de cridar amb força que també compartim aquest testimoniatge martirial amb ortodoxos, anglicans i protestants, a més de catòlics dels diferents ritus a diverses parts del planeta. Precisament, dilluns passat rebíem el testimoniatge dels representants de la Fundació Ajuda a l'Església necessitada que ens oferien, tant a la trobada de formació dels mossens, com en una conferència a la tarda, una àmplia informació sobre la persecució religiosa en els diversos països del món durant l'any 2021. Es constatava com en trenta països s'han comès assassinats per causa de la fe des de mitjans de l'any 2018. També s'afirmava com el

67% de la població mundial viu en països amb greus violacions a la llibertat religiosa. En aquest sentit, d'ençà que va començar la pandèmia, ha augmentat de manera significativa la gravetat en les categories principals d'opressió i de persecució. Segons aquesta Fundació pontifícia de l'Església catòlica, convindria destacar fonamentalment —i a tall de resum— aquests cinc punts conflictius:

Les xarxes yihadistes transnacionals que s'estenen per la línia de l'equador del planeta i que aspiren a convertir-se en «califats» transcontinentals, amb ramificacions a Occident de reclutament de persones i de radicalització a les xarxes.

Hi ha minories religioses en el món a les quals se les culpabilitza de la pandèmia, amb prejudicis socials preexistents ja abans que arribés. En països com la Xina, Níger, Turquia, Egipte i el Pakistan s'ha portat a terme un augment de la discriminació durant la pandèmia, a través, per exemple, de la denegació de l'accés a l'alimentació i a l'assistència mèdica.

Governs autoritaris i grups fonamentalistes han intensificat la persecució religiosa, amb un increment de la supremacia etnicoreligiosa. L'informe presenta —i aquí ho esmentem a tall d'exemple— el que està succeint en països de majoria hindú o budista a l'Àsia.

La violència sexual, emprada com una arma en contra de minories religioses. En un número cada vegada més gran de països s'han registrat delictes en contra de nenes i dones segrestades, maltractades, violades i obligades a canviar la seva fe per mitjà de conversions forçades.

Finalment, també hem de parlar de l'anomenada «persecució educada», aparentment imperceptible, tinguda en els nostres països occidentals, que, en nom del progrés social, fa sorgir nous «drets» o normes culturals que, segons el papa Francesc, redueixen les religions «al silenci o a l'obscuritat de la consciència de cada un, o a la marginalitat del recinte sagrat dels temples, sinagogues o mesquites». Aquestes noves normes culturals, consagrades en lleis que s'autoqualifiquen de progressistes, porten a situacions on els drets de llibertat religiosa de l'individu entrin en un profund conflicte, amb l'obligació legal de cooperar amb aquestes lleis. Al mateix temps, també Occident està refusant eines que podrien reduir la radicalització, sobretot eliminant o obstaculitzant progressivament les classes de formació religiosa a les escoles, que possibilitarien per part dels nostres infants i joves un coneixement acurat de les diverses religions, reduiria la radicalització i incrementaria l'entesa interreligiosa.

Com a conclusió, hem de dir, per tant, que la llibertat religiosa o de creença en les nostres societats modernes i plurals s'ha convertit en una tasca ben difícil. La llibertat religiosa o de creença ha quedat subjecta a moltes qüestions de gran abast que demanen un debat públic exhaustiu.

Però, en qualsevol cas, en el nostre món d'avui les persones continuen cercant un sentit últim de la vida, continuen valorant les seves conviccions existencials com a l'època de sant Fructuós, continuen celebrant el culte en comunitat, i intenten educar els seus fills i filles d'acord amb els valors religiosos que tenen en alta estima. Conviure en una societat plural i democràtica exigeix una cultura del respecte que no pot reeixir sense la llibertat de religió o de creença. Aquest dret segueix essent, certament, «un dels fonaments d'una societat veritablement democràtica», tal com ens ho recorda el Tribunal Europeu dels Drets Humans. De fet, és un «bé preciós».

Molt estimats i estimades. Avui, en aquesta diada de sant Fructuós, preguem especialment perquè es respecti en el nostre món d'avui la llibertat religiosa amb tot el que comporta. Preguem especialment pels cristians perseguits, siguin de la confessió que siguin, tant si són catòlics, com ortodoxos, com protestants o anglicans. De fet, en l'informe de 2021 es constata que la fe cristiana és actualment la més perseguida en el món. Demanem el coratge de la fe per a tots aquells i aquelles que arreu del món en donen testimoni. Tota l'Església de Tarragona se sent honorada per aquest seu testimoniatge.

I ara també, abans d'acabar el meu comentari, en aquesta diada de Sant Fructuós, ni que sigui breument, em sento amb el deure de parlar-vos de la Visita *ad limina* que la passada setmana vaig tenir a Roma. Ens aplegàrem

junts els bisbes de Catalunya, València i les Illes Balears. Us he de dir que ha estat una veritable visita de fe. Les celebracions eucarístiques als sepulcres dels apòstols sant Pere i sant Pau i a les altres basíliques, la de Santa Maria i de Sant Joan del Laterà. En segon lloc, les reunions de treball a les diverses congregacions romanes, per exposar, tractar i debatre les qüestions pròpies de cadascuna d'elles. Però, sobretot, el moment àlgid de la visita fou la trobada amb el papa Francesc, que va tenir lloc divendres passat, dia 14 de gener. Després d'una breu salutació personal a cada un de nosaltres, ens vam aplegar en reunió amb ell en una trobada que es va perllongar dues hores i mitja. Vam parlar de l'evangelització i del testimoniatge de vida, del treball sinodal, del paper del bisbe i dels mossens, dels laics i laiques i de la vida consagrada. Vam parlar de les vocacions, dels joves, de la secularització i de l'acció social de l'Església. Van sortir temes més espinosos, com el problema dels abusos a menors o la situació política al nostre país. Realment, fent un balanç de la trobada, en vam sortir reconfortats. El Papa, com a germà gran, ens va enfortir en l'esperança i ens va encoratjar en el nostre ministeri de testimoniatge de la fe i de l'Evangeli, tot i les dificultats i les contradiccions del moment present. Donem-ne gràcies a Déu!

Benvolguts i benvolgudes, continuem la nostra celebració. Que la memòria dels nostres sants màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi ens estimuli a nosaltres a ser també màrtirs, és a dir, testimonis convençuts de la nostra fe, vivint la nostra vida cristiana amb autèntica esperança «enmig del món», «sense ser del món» —com ens indicava l'Evangeli d'avui—, és a dir, «entre les persecucions del món i els consols de Déu», com afirma la Constitució de l'Església del Concili Vaticà II, tot glossant un admirable passatge de sant Agustí (*Lumen gentium*, 8; Sant Agustí, *De civ. Dei*, 18, 51, 2: PL 41, 614). Si ho fem així, —en paraules del papa Francesc— estarem bregant enmig del fang del camí. Amén.